

ที่ อว ๐๒๐๔.๒/ว ๑๐๙๐๒

กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ถนนศรีอยุธยา ราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิในสาขาวิชาการแพทย์
แผนไทยประยุกต์ ระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๗

เรียน อธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการและในกำกับ/สถาบันอุดมศึกษาเอกชน/
สถาบันอุดมศึกษาก่อสังกัด

สิงที่ส่งมาด้วย ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิในสาขาวิชาการแพทย์
แผนไทยประยุกต์ ระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๗

ด้วยคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ในประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๐
เมษายน ๒๕๖๗ มีมติให้ความเห็นชอบ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐาน
คุณวุฒิในสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ระดับปริญญาตรี พ.ศ. .... โดยประธานกรรมการมาตรฐาน
การอุดมศึกษาได้ลงนามในประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิในสาขาวิชา
การแพทย์แผนไทยประยุกต์ ระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๗

ในการนี้ ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิในสาขาวิชา
การแพทย์แผนไทยประยุกต์ ระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๑
ตอนพิเศษ ๑๖๖ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗ และมีผลใช้บังคับแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ศุภชัย พุฒนากร)

รองปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
โทรศัพท์ ๐ ๒๐๓๙ ๕๖๑๗

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิในสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ระดับปริญญาตรี

พ.ศ. ๒๕๖๗

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบกับมติคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ในประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิในสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“สถาบันอุดมศึกษา หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญา ทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน”

“ผลลัพธ์การเรียนรู้ หมายความว่า ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษา”

ข้อ ๔ สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีทางด้านการแพทย์แผนไทยประยุกต์ต้องกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ของมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ระดับปริญญาตรี ที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๕ สถาบันอุดมศึกษาใดที่จัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีทางด้านการแพทย์แผนไทยประยุกต์ อยู่ในวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศนี้ ในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไป

ข้อ ๖ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ศาสตราจารย์เกียรติคุณกิตติชัย วัฒนานนิกร

ประธานกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

**รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ของมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์
ระดับปริญญาตรี**

๑. ด้านความรู้ สามารถบูรณาการหลักการทางการแพทย์แผนไทยและวิทยาศาสตร์การแพทย์ และความรู้ดังต่อไปนี้ เพื่อการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ในระบบบริบาลสุขภาพ

๑.๑ ความรู้ในการประกอบวิชาชีพ ประกอบด้วย

(๑) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพ

(๒) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่เป็นพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพ ได้แก่ กายวิภาคศาสตร์ สรีรัตโน﹤ ชีวเคมี จุลชีววิทยา วิทยาภูมิคุ้มกัน ปรสิตวิทยา พยาธิวิทยาและพยาธิสรีรัตโน﹤ เภสัชพุกษศาสตร์ เภสัชเคมี เภสัชวิทยา เวชศาสตร์ทั่วไป และโภชนาการ

(๓) กลุ่มวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ได้แก่

(ก) กลุ่มวิชาเวชกรรมแผนไทย ครอบคลุมหลักการ แนวคิด และสาระสำคัญของตำราหรือคัมภีร์ทางการแพทย์แผนไทย และการประยุกต์ใช้ในการซักประวัติ การตรวจร่างกาย การวินิจฉัยโรค และการบำบัดรักษาโรค การให้คำแนะนำ

(ข) กลุ่มวิชาเภสัชกรรมแผนไทย ครอบคลุมวิัฒนาการของการใช้ยาสมุนไพร จรรยาเกสัชกรรม หลักเภสัช ๔ เภสัชตำรับ ยาและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร โครงสร้างตำรับยา การวินิจฉัย ตำรับยา การตั้งตำรับยา ยาสามัญประจำบ้าน บัญชียาจากสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ ตัวยาที่มีฤทธิ์แรง ตัวยาที่ใช้แทนกัน น้ำกระสายยา หลักการใช้ยาสมุนไพรอย่างสมเหตุสมผล วิธีการเตรียมยา การป้องกัน โรค ที่ใช้ในการผลิตยา หลักเกณฑ์ในการผลิตยาที่ดี การผลิตยาสมุนไพรรูปแบบต่าง ๆ การประเมินคุณภาพยา วิธีการบรรจุ วิธีการเก็บและรักษายา เทคนิคการควบคุมคุณภาพสมุนไพรและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(ค) กลุ่มวิชาหัตถเวชกรรมแผนไทย ครอบคลุมประวัติการนวดไทย เส้นประราน ๑๐ การนวดไทย แบบต่าง ๆ โดยยึดการนวดไทยแบบราชสำนักเป็นหลัก ศีลธรรมจรรยาในการนวด ระเบียบการนวดไทย แบบราชสำนัก ประโยชน์ ข้อห้าม และข้อควรระวังของการนวด หลักการและวิธีการนวดพื้นฐานและจุดสัญญาณ การฝึกกำลังนิ้วมือ การแต่งรسمือ การนวดรักษาโรคเบื้องต้นและโรคที่มีความซับซ้อนร่วมกับการใช้ยาสมุนไพร การประคบร้อน การให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาหารและยา และการนวดแบบต่างๆ

(ง) กลุ่มวิชาผดุงครรภ์ ครอบคลุมการวินิจฉัย การตั้งครรภ์ การดูแลหญิงในระยะตั้งครรภ์ ภาวะแทรกซ้อนที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ กลไกการคลอด หลักและวิธีการทำคลอดในรายปกติ หลักการและวิธีการดูแลหญิงตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอดด้วยศาสตร์การแพทย์ แผนไทย หลักการดูแลทารกแรกคลอด การให้นมบุตร และการวางแผนครอบครัว

๑.๒ ความรู้อื่น ๆ ได้แก่

- (๑) ระบบบริบาลสุขภาพและการบริบาลสุขภาพแบบองค์รวม
- (๒) การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก
- (๓) ระเบียบวิธีวิจัย ชีวสถิติ และเวชศาสตร์เชิงประจักษ์ (การแพทย์แบบอิงหลักฐาน)
- (๔) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพ
- (๕) หลักการพื้นฐานของการจัดการกระบวนการและแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการ

๒. ด้านทักษะ สามารถแสดงทักษะต่อไปนี้ในการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ในระบบบริบาลสุขภาพ

๒.๑ ทักษะเฉพาะวิชาชีพ หมายถึง ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการบริบาลผู้ป่วย การผลิตยาและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร ได้แก่

- (๑) การสัมภาษณ์ประวัติและการตรวจร่างกาย
- (๒) การวินิจฉัยโรค การวางแผนการรักษาและการปรับแผนการรักษาอย่างสมเหตุสมผล การส่งต่อผู้ป่วยอย่างเหมาะสม
- (๓) การทำหัตถกรรมตามมาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์
- (๔) การบันทึกเวชระเบียนและการจัดทำเอกสารในการประกอบวิชาชีพ
- (๕) การให้ข้อมูลด้านสุขภาพและคำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและญาติ
- (๖) การปรุงยาสมุนไพรเฉพาะราย การผลิตยาและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร โดยกระบวนการผลิต ดำเนินการตามองค์ความรู้ดังเดิมและตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิต (good manufacturing practice หรือ GMP)

๒.๒ ทักษะทั่วไป ได้แก่

- (๑) ทักษะการแก้ปัญหา (problem solving skill)
- (๒) ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและทำงานร่วมกับสาขาวิชาชีพ (collaboration skill) ครอบคลุมทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (๓) ทักษะการสื่อสาร (communication skill) ครอบคลุมทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ
- (๔) ทักษะดิจิทัล (digital skill) สมรรถนะในการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ
- (๕) ทักษะส่วนบุคคล (personal skill) ได้แก่ ความสามารถในการจัดการความเครียด (stress management) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (flexibility and resilience) ทักษะการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learning skill) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) ทักษะทางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง (social and cross-cultural skills)

๓. ด้านจริยธรรม

๓.๑ จริยธรรมของการเป็นแพทย์แผนไทยประยุกต์ สามารถแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับข้อบังคับ สภาการแพทย์แผนไทยว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

๓.๒ จริยธรรมทั่วไป สามารถแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มี คุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ได้แก่

(๑) แสดงพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมที่วิญญาณพึงมี เช่น มีวินัย ความเมตตากรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ จิตสำนึกต่อสังคม และตระหนักในคุณค่าของกรอบนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม อันดีงามของไทย

(๒) ปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถและยึดมั่นในความถูกต้อง โปร่งใส โดยคำนึงถึง ผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

(๓) ปฏิบัติต่อผู้รับการบริบาลสุขภาพด้วยความเต็มใจ เสมอภาค ปราศจากอคติ และเคารพในศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์

(๔) รักษาข้อมูลความลับตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๕) มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบวิชาชีพ

๔. ด้านลักษณะบุคคล

๔.๑ ลักษณะบุคคลตามวิชาชีพ

(๑) มีธรรมาภิบาลในการบริบาลสุขภาพ

(๒) บุคลิกน่าเชื่อถือ เป็นที่ไว้วางใจของผู้ป่วย ญาติ บุคลากรสหวิชาชีพ และสังคม

(๓) รับผิดชอบในการประกอบวิชาชีพด้วยความเอาใจใส่ ปฏิบัติตามหลักวิชาการเพื่อความปลอดภัย ของผู้ป่วย

(๔) มุ่งมั่นพัฒนาตนเองและงานในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง

๔.๒ ลักษณะบุคคลทั่วไป

(๑) สุภาพ มีน้ำใจ เห็นแก่ผู้อื่น

(๒) เคราะห์กว้างมากและกวนติกาของสังคมที่เกี่ยวข้อง

(๓) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รับฟังปัญหาและความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานร่วมกันเพื่อให้งานบรรลุ เป้าหมาย

คำอธิบาย :

• ธรรมาภิบาล หมายถึง ระบบปฏิบัติที่สมบูรณ์แบบในการสร้างเสริมสุขภาพโดยวิธีธรรมชาติ ให้ความสำคัญต่อเหตุปัจจัยทุกอย่างที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและความมีอายุยืนอย่างเป็นองค์รวม ได้แก่ การดูแลอนามัยของกาย (กายานามัย) จิต (จิตตานามัย) และกรรมหรือพุทธิกรรม (ชีวิตานามัย)

มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน ๓๘ แห่ง^๑
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา^๒
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพะนัง^๓
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเก็ต
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา^๔
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์^๕
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี^๖
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง^๗
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย^๘
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏໄลย่องกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์^๙
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ^{๑๐}
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร^{๑๑}
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา^{๑๒}
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{๑๓}
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี^{๑๔}
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์^{๑๕}
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง^{๑๖}
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี^{๑๗}
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์^{๑๘}
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี^{๑๙}

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน ๙ แห่ง^๑
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวันออก
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนบุรี
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน ๗๑ แห่ง^๒
อธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
อธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกริก
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเฉลิมกานุจนา
อธิการบดีมหาวิทยาลัยชินวัตร
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
อธิการบดีมหาวิทยาลัยตาปี
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต
อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
อธิการบดีมหาวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เตเรซฯ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยนานาชาติแสตนฟอร์ด
อธิการบดีมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเนชั่น
อธิการบดีมหาวิทยาลัยปทุมธานี
อธิการบดีมหาวิทยาลัยพายัพ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยพิษณุโลก
อธิการบดีมหาวิทยาลัยพากูอนี
อธิการบดีมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์น
อธิการบดีมหาวิทยาลัยภาคกลาง
อธิการบดีมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ^๓
อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต

อธิการบดีมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชธานี
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยวงศ์ชวลิตกุล
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยสยาม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
อธิการบดีมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยหาดใหญ่
อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ^{*}
อธิการบดีมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย^{*}
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์^{*}
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชซาร์อีสท์บางกอก
อธิการบดีสถาบันกันตนา
อธิการบดีสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
อธิการบดีสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน
อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสุรนารี
อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเชียงใหม่
อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเชียงราย
อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลชั้นนำ^{*}
อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา^{*}
อธิการบดีวิทยาลัยเชียงราย
อธิการบดีวิทยาลัยเชนต์หลุยส์
อธิการบดีวิทยาลัยดุสิตธานี
อธิการบดีวิทยาลัยทองสุข
อธิการบดีวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
อธิการบดีวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
อธิการบดีวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
อธิการบดีวิทยาลัยนราธิราษฎร์เพลส
อธิการบดีวิทยาลัยนานาชาติราฟเฟลส์
อธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเทคโนโลยี
อธิการบดีวิทยาลัยพิชญบัณฑิต
อธิการบดีวิทยาลัยพุทธศาสนานานาชาติ
อธิการบดีวิทยาลัยอร์ทเทิร์น
อธิการบดีวิทยาลัยสันติผล
อธิการบดีวิทยาลัยแสงธรรม
อธิการบดีวิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี

สถาบันอุดมศึกษานอกสังกัด จำนวน ๑๑ แห่ง^๑
ผู้ว่าการสถาบันการบินพลเรือน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
อธิการบดีสถาบันพัฒนาครุศาสตร์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยอาชีวศึกษา
ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ
เลขอธิการคณะกรรมการอาชีวศึกษา^๒
ผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัยชุมชน